

דו"ח סיכום שנת 2023

המרכז הרפורמי לדת ומדינה

דו"ח סיכום

שנת 2023

המרכז הרפורמי לדת ומדינה

"כל הרוחות שנשבו כל הלילה
לא יכבו את האור בקצה"
יהודה פוליקר ויעקב גלעד

סולידריות מרשימה, וכן התמיכה העצומה של יהודים ויהודיות מרחבי העולם. יחד עם רבות ורבני התנועה, ארגנו טקסי הבדלה וקבלות שבת בעצרות למען החטופים. במקביל לכך התרענו מפני הגזענות כלפי הערבים אזרחי ישראל, שהתגברה מאוד בעקבות המלחמה ובמהלכה; אתגרנו את התקציב השערורייתי שאישרו הממשלה והכנסת, וכלל את הגדלת תקציבם של מוסדות חרדיים שאינם מלמדים את תוכנית הליבה; ודרשנו שוויון בנטל הגיוס לצה"ל.

שנת 2023 הייתה שנה קשה ומאתגרת מאין כמוה, אבל הצלחנו למצוא בה גם את האור ולראות פתח לעתיד טוב יותר. העבודה שלנו חשובה היום יותר מאי-פעם - ואנו נחושים ונחושות מתמיד לא לוותר על החזון שלנו לישראל טובה יותר. נמשיך להיאבק באפליה ובעוינות, נמשיך לפעול למען סובלנות, שוויון וכבוד לכולם יחד עם השותפים והשותפות שלנו בארץ ובתפוצות.

2023 על קצה המזלג

ניהלנו **50** דיונים בבתי המשפט

קיבלנו **377** פניות במרכז לפגעי גזענות

השתתפנו ב-**60** דיונים בוועדות הכנסת

הופענו **224** פעמים בתקשורת

פתחנו **600** תיקים חדשים במרכז לסיוע משפטי לעולים

בפרוס שנת 2023 סברנו כי גם בה נמשיך לפעול למען מדינה יהודית ודמוקרטית המבוססת על ערכי מגילת העצמאות: סובלנות, כבוד ושוויון לכלל אזרחיה ותושביה. כמו בשנים קודמות, התכוננו להמשיך לקדם חופש דת ושוויון לזרמים הליברליים, להיאבק בגזענות, לפעול למען שוויון זכויות לנשים וללהט"ב ולסייע לעולים חדשים. אלא שכבר בתחילת השנה היה ברור כי הממשלה שהושבעה בימיה האחרונים של שנת 2022 היא הממשלה הקיצונית, הגזענית, ההומופובית והמיזוגינית ביותר בתולדות ישראל, ושהיא תציב בפנינו אתגרים חסרי תקדים.

החששות שלנו התאמתו. עד מהרה החלה הממשלה לקדם יוזמות חקיקה מסוכנות, בין היתר במסגרת נסיון ההפיכה המשפטית, שתכליתו לפגוע אנושות באיזונים ובבלמים העדינים בדמוקרטיה הישראלית ולהחליש מאוד את מערכת המשפט בישראל ואת ההגנה על זכויות אדם בה. למרבה המזל, הציבור הישראלי לא נכנע - ויצא למאבק על ערכיו וזכויותיו.

המרכז הרפורמי לדת ומדינה והתנועה הרפורמית מילאו תפקיד משמעותי במאבק למען הדמוקרטיה בכנסת, בבתי המשפט וברחובות. גייסנו את חברי הקהילות הרפורמיות, ויחד עם מיליוני ישראלים יצאנו לרחובות ונלחמנו למען הדמוקרטיה שלנו. יחד אכן הצלחנו לבלום את חקיקת ההפיכה, ולחסום את מרבית יוזמות החקיקה המסוכנות.

ואז, לאחר תשעה חודשי מאבק מאתגרים למען דמותה ומהותה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, עולמנו חרב עלינו ב-7 באוקטובר, יום מתקפת הטרור האכזרית של חמאס. היקף החיים שאבדו, מספר האנשים שנפגעו בגופם ובנפשם וכמוהו גם מספר החטופים היה בלתי נתפס, ונגע בכל אחד ואחת מאתנו. רבים מחברינו ובני המשפחות שלנו נקראו לשירות מילואים, ועברנו חודשים קשים מנשוא בדאגה להם. על רקע החידלון הנורא שהפגינה הממשלה בטיפול באסון, שתי נקודות אור בהקו בחשכה: חוסנה ועוצמתה של החברה האזרחית, לרבות התנועה הרפורמית, שהתגייסה גם באמצעות 'קרן בכבוד', למען הנפגעים הרבים והפגינה

בשם היהדות נגן על הדמוקרטיה

המאבק נגד ההפיכה המשפטית

מיד בתחילתה של שנת 2023, הממשלה שזה עתה הושבעה החלה לקדם שורה של יוזמות חקיקה שאין לתארן אלא כניסיון לקיים הפיכה משפטית. אחת ממטרותיה הראשונות הייתה לשלול מבג"ץ את הסמכות לבטל החלטות ממשלה בלתי סבירות ולפסול חוקים בלתי חוקתיים. בדמוקרטיה הישראלית השברירית, שבה הממשלה שולטת הלכה למעשה על הכנסת, בג"ץ הוא הגורם היחיד שביכולתו לאזן את כוחה העצום. בלא האיזונים והבלמים שמעמיד בג"ץ מול הממשלה והכנסת היינו נותרים בדמוקרטיה חלולה, ללא הפרדת רשויות וללא הגנה על זכויות אדם במסגרת מפני כוחו של הרוב. הממשלה ההפיכה המשפטית, הממשלה ניסתה לנקוט צעדים חסרי תקדים כדי להסיר כל מגבלה על כוחה, ועשתה זאת תוך סיכון זכויות אדם ואזרח בסיסיות.

הפגנה למען הדמוקרטיה, 2023

המרכז הרפורמי לדת ומדינה והתנועה הרפורמית עמדו בחזית המאבק נגד ההפיכה המשפטית מאז היום הראשון:

- המחלקה המשפטית שלנו הגישה עשרות ניירות עמדה לוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, ועורכות הדין שלנו השתתפו בדיונים רבים בוועדות הכנסת כדי להביע התנגדות להפיכה המשפטית של הממשלה וליוזמות חקיקה מסוכנות נוספות שביקשו לפגוע ביהודים ליברליים, בנשים, בלהט"ב ובערבים.
- מילאנו תפקיד משמעותי בהפגנות למען הדמוקרטיה והשמענו בהן את קולנו הייחודי, הקורא להגן על הדמוקרטיה בשם היהדות. הפגנו במשך 40 שבועות

ברציפות, וקיימנו בכל מוצאי שבת טקסי הבדלה בהובלת רבות ורבנים רפורמיים. חברי וחברות הקהילות הרפורמיות הגיעו מדי שבוע למוקדי הפגנות ברחבי הארץ כדי להשמיע את קולם למען הדמוקרטיה.

- הכנו חומרי הסברה וקיימנו וובינרים בארץ ובחו"ל כדי להבהיר את הסכנה שבהפיכה ואת משמעויותיה. לצד זאת יצאנו בקמפיין שבמסגרתו נשלחו לקונסוליות ושגרירויות של ישראל בתפוצות, וכן לראש הממשלה ושר המשפטים, 20,000 מיילים מאת יהודים ויהודיות מכל העולם שיצאו בקריאה נחרצת נגד ההפיכה המשפטית.

הבחירות לרשויות המקומיות בישראל

הבחירות לרשויות המקומיות היו אמורות להתקיים בסוף אוקטובר 2023, אך בעקבות מתקפת הטרור של ה-7 באוקטובר והמלחמה בעזה הן נדחו לסוף פברואר 2024. בהינתן הממשלה הקיצונית והגזענית, הבחירות המקומיות הציגו

הזדמנות משמעותית לקידום נושאים של דת ועיר, ובכלל זה הקצאת משאבים לקהילות ליברליות, הפעלת תחבורה ציבורית בשבת, מרשם עירוני של זוגות ידועים בציבור, חינוך ליברלי בבתי הספר, שוויון מגדרי ומאבק בהדרת נשים, שוויון לקהילת הלהט"ב וקבורה אזרחית. המאבק למען הדמוקרטיה הוכיח שהציבור הליברלי נחוש לקחת את גורלו בידיו ומבקש לקדם סדר יום ליברלי. לאור זאת, היה ברור שהנושאים הללו יעמדו בראש סדר העדיפויות של מועמדים

קמפיין עידוד הצבעה לרשויות המקומיות

ומועמדות רבים בבחירות המקומיות המבקשים את תמיכתו של ציבור זה. לקראת הבחירות, אם כן, המחלקה הציבורית שלנו עבדה עם נציגי קהילות רפורמיות. בין היתר:

- פרסמנו מצע שוויון וחופש דת, ויחד עם הקהילות החתמנו עליו עשרות מועמדים ומועמדות.

יש יותר מדרך אחת להיות יהודי ויהודייה: קידום חופש דת ושוויון לתנועה הרפורמית והקונסרבטיבית

המרכז הרפורמי פועל מזה עשרות שנים כדי לקדם שוויון וחופש דת וכדי להציב חלופה שוויונית ופלורליסטית אל מול המונופול האורתודוקסי על שירותי הדת בישראל. אנחנו דורשים כי המדינה תכיר בזרמים הרפורמיים והקונסרבטיביים ותספק להם מימון שווה.

בשנת 2023 נחלנו לא מעט הישגים:

- תבענו את ערוץ 14, שמאז הקמתו בשנת 2014 הטיל וטו על שידור תכנים רפורמיים וקונסרבטיביים ועל הזמנת נציגים של זרמים אלה לשידוריו, וזכינו במלוא הפיצויים שדרשנו.
- לאחר מאבק של 20 שנה, בגיץ קיבל את העתירה שלנו וביטל את האפליה שבמסגרתה ילדים לא-יהודים שאומצו בידי משפחות יהודיות ונזקקו לגיור נמסרו רק למשפחות אורתודוקסיות. כעת גם משפחות חילוניות ולא-אורתודוקסיות רשאיות לאמץ ילדים אלו.
- בית המשפט העליון פסק בעתירה שלנו משנת 2009 וקבע שהמדינה מחויבת לממן ברית מילה לגרים רפורמים וקונסרבטיבים כשם שהיא מממנת זאת לגרים אורתודוקסים במסגרת המערך הממלכתי.
- בית המשפט קיבל את התביעה שהגשנו בשם נשות הכותל, וקבע שמאבטחים בכותל חורגים מסמכותם כאשר הם מחפשים בתיקהן ספרי תורה בכניסה למתחם.
- השנה, בעקבות מאבק ממושך, המשרד לשירותי דת החל לממן סמינרים שקיימה התנועה הרפורמית לצעירים בנושא שבת במסגרת קהילת תלמים, קהילת הצעירים והצעירות של התנועה.

- עודדנו את הקהילות שלנו לפנות למועמדים ומועמדות, להציג את צרכיה של כל קהילה וקהילה, לדרוש מענה עליהם ולפעול למען שוויון וחופש דת בעיר.
- פעלנו יחד עם הקהילות כדי להעלות את שיעור ההצבעה בבחירות. לאחר הבחירות גיבשנו מסמך דרישות עבור המו"מ הקואליציוני בנושאי דת ועיר, ניסחנו תוכנית דת ועיר ל-100 הימים הראשונים והשתתפנו בכנסים עם עשרות נבחרי ונבחרות ציבור. גם כעת אנו עובדות עם קהילות התנועה כדי לבנות תוכנית לקידום הנושאים הללו ברשויות מקומיות נבחרות.

הצבעה בבחירות לרשויות המקומיות

מאבק למען שוויון לקהילת הלהט"ב

המשכנו להוביל את המאבק לשוויון לקהילת הלהט"ב. בהקשר זה:

- המשכנו את המאבק שלנו ברבנים המסיתים נגד קהילת הלהט"ב.
- לאחר מאבק ארוך, ניצחנו בבג"ץ אימוץ להט"ב. בג"ץ, בהחלטה היסטורית, ביטל את האפליה נגד זוגות להט"ב, שעד כה לא הורשו לאמץ ילדים בארץ כמו זוגות הטרוסקסואליים. בעקבות הפסיקה, זוגות להט"ב יוכלו לאמץ ילדים בארץ כמו כל זוג אחר.
- בעקבות עתירה שלנו, משרד הפנים הכיר בזוג להט"ב שנישא בנישואי יוטה ברוסיה כך שבת הזוג הלא-יהודייה הוכרה כזכאית לאזרחות מכוח חוק השבות. מדובר בתקדים שיעזור לזוגות רבים – להט"בים והטרוסקסואליים כאחד – המבקשים להגיע לארץ.
- טיפולנו במקרים רבים של אפליה נגד קהילת הלהט"ב, ובכלל זה מקרה של מלון שדרש שכנס של הקהילה לא יזכה לנראות במרחב הציבורי.

עורכות הדין והעותרים בבית המשפט

גזענות זו לא היהדות שלנו: מאבק בגזענות

המרכז הרפורמי מוביל מזה שנים את המאבק נגד גזענות והסתה, במיוחד מצד רבנים קיצונים המתבססים על מקורות יהודיים כדי להפיץ דעות גזעניות ועוינות כלפי ציבורים שונים, ובראשם הציבור הערבי. התופעה הבזויה הזו התגברה תחת הממשלה הנוכחית. אנחנו משתמשים בכלים משפטיים וציבוריים כדי להילחם בשנאה ולקדם חזון חלופי של שוויון וחיים משותפים. לצד זאת אנו מנטרים מקרי הסתה ושנאה, דורשים מהגורמים המוסמכים לכך לחקור ולטפל בהם, ומציעים סיוע משפטי לנפגעי ונפגעות גזענות.

הנה מה שעשינו בין היתר בשנת 2023:

- כתוצאה מהתביעה הייצוגית שהגשנו יחד עם עו"ד אסף פינק ומשרד עו"ד גיל רון נגד גט טקסי על שירות "גט מהדרין", שבמשך שמונה שנים איפשר לנוסעים בירושלים לבחור נהגים יהודים בלבד, השירות המפלה בוטל וסוכם כי החברה תשלם פיצויים לנהגים ערבים בעיר.
- המשכנו להילחם בהסתה לגזענות מצד רבנים קיצונים, ועתרנו בדרישה לנקוט הליכים משמעתיים נגד הרב שלמה עמאר, רב העיר ירושלים, והרב יצחק יוסף, הרב הראשי לישראל, בגין התבטאויות חמורות נגד התנועה הרפורמית, נשות הכותל, יוצאי ברה"מ לשעבר ובית המשפט העליון.
- פנינו ליועצת המשפטית לממשלה בבקשה לפסול מועמדים גזענים מטעם מפלגת עוצמה יהודית בבחירות לרשויות המקומיות בירושלים ובמעלה אדומים.
- המרכז לנפגעי גזענות יצא בכמה קמפיינים מוצלחים להעלאת מודעות למרכז, אשר הופצו ברשתות החברתיות והביאו למאות פניות בנושאים של פרופיילינג גזעי ושל אפליה במתן שירותים.

מאבק בהדרת נשים ולמען שוויון מגדרי

המרכז הרפורמי היה חלוץ במאבק בהדרת נשים, ומוביל אותו מזה 20 שנה. לצערנו, בעקבות עליית הממשלה הנוכחית ושותפיה החרדים, חלה עלייה חדה במקרי הדרת נשים.

הנה כמה מן המאבקים שניהלנו בשנת 2023 לקידום השוויון המגדרי:

- המשכנו במאבק שלנו נגד הדרת נשים בבתי עלמין וזכינו בתביעה נגד חברה קדישא שניסתה להפריד בין אחים לאחיות בהלוויית אמם, וחויבה לשלם פיצויים בסך למעלה מ-100 אלף ש"ח.
- המשכנו במאבק נגד העלמת דמויות נשים במרחב הציבורי. מנהלת המרכז, עו"ד אורלי אה-לחובסקי, תבעה את קופת החולים שלה, אשר סירבה להציג דמויות נשים בשילוט בסניפים בשכונות דתיות וחרדיות. בעקבות זאת הסכימה הקופה לתקן את המדיניות המפלה ולהציב תמונות נשים בכל סניפיה.
- בקיץ האחרון ניכרה עלייה בהטרדת נשים בשל לבושן בידי נהגי אוטובוס, שהציבו דרישות צניעות מופרכות כתנאי לעלייה לאוטובוס. דרשנו מחברות האוטובוסים וממשרד התחבורה לטפל בתופעה והפצנו זכותונים כדי ליידע נשים לגבי זכויותיהן ליחס שווה בתחבורה הציבורית.
- המשכנו במאבק נגד הדרת נשים בטיסות, והגשנו תביעה נוספת בשם אשה שהתבקשה להחליף מקום בטיסה בשל מינה.

דעי את זכויותיך באוטובוס

• מכח פסיקת בג"ץ משנת 2011 מותר לך לעלות על כל אוטובוס ולשבת בכל מקום שתרצי באוטובוס. אין כזה דבר 'קו מהדרין' או 'אוטובוס לחרדים'.

• אם נהג ביקש ממך לשבת מאחור - זכותך המלאה לסרב שכן בקשה זו היא בלתי חוקית. אם נוסעים מטרידים אותך בקשר למקום הישיבה שלך - פני אל נהג, עמדי על כך שיגן על זכותך לשבת בכל מקום שתבחרי ובמידת הצורך יזמין משטרה. זה התפקיד שלו!

• לאף אחד אין זכות להעיר לך על הלבוש שלך או להתנות את הכניסה שלך לאוטובוס בכך ש'תשימי על עצמך משהו' - לא לנהג ולא לנוסעים או נוסעות. אם נהג אמר לך שאת לא בלבוש צנוע אמרי לו שאסור לו להעיר לך על הלבוש שלך, זה לא חוקי. אם נוסעים מעירים לך על הלבוש פני לנהג ובקשי שיסייע לך. חובתו להתערב, כולל להזמין משטרה במקרה שמטרידים אותך!

• הדרת נשים באוטובוס הינה עבירה על החוק וניתן להגיש בעניינה תלונה במשטרה ובמשרד התחבורה וכן תביעה נזיקת לפיצוי נגד הנהג וחברת האוטובוסים. הפיצוי יכול להגיע עד 70,000 ש"ח.

• חשוב לתעד את האירוע ולשמור את פרטיו - שם חברת האוטובוסים, מספר הקו, שעת הנסיעה ושם הנהג. חשוב לשמור פרטים של עדים לתקרית.

הודרת? הופלית? המרכז הרפורמי לדת ומדינה מוביל את הטיפול בנושא כבר 20 שנה, פני אלינו לדוא"ל IRAC@IRAC.ORG לקבלת יעוץ וסיוע משפטי ללא עלות.

בעקבות מתקפת הטרור של ה-7 באוקטובר והמלחמה בעזה

מתקפת הטרור והאכזריות הבלתי נתפסת של החמאס יצרו בחברה הישראלית שבר שלא היה כמותו. אל מול התפקוד הלקוי של משרדי הממשלה שלא סיפקו מענה ראוי לנפגעים הרבים מהאסון הנורא בלטו חוזקה של החברה האזרחית ותמיכתה של יהדות התפוצות.

טקס הבדלה ודרישה להשבת החטופים

התשתית שהקימו ארגוני החברה האזרחית במסגרת המאבק על הדמוקרטיה הוסבה במהירות לשם מתן מענה לציבורים שנפגעו במתקפה ובעקבותיה: המשפחות השכולות ומשפחות החטופים, הפצועים והמפונים. בראש סדר העדיפויות שלנו עמדה הדרישה

להשבת החטופים, שלפי הרמב"ם היא המצווה החשובה ביותר.

הנה כמה דברים שעשינו בעקבות המלחמה:

- בשיתוף עם אגף הקהילות בתנועה הרפורמית, סייענו לרבות ורבני התנועה בעריכת קבלות שבת עבור המפונים מיישובי העוטף והצפון.
- בשיתוף עם מחלקות התנועה, קיימנו יחד עם רבות ורבני התנועה קבלות שבת והבדלות מדי שבת בעצרות למען החטופים בתל אביב ובירושלים.
- בעקבות התגברות הגזענות בעקבות המלחמה, יזמנו עם מועצת הרבנות הרפורמית פרסום של גילוי דעת אשר גינה אלימות ואפליה כלפי הציבור הערבי בארץ וקרא לחיים משותפים. הגשנו תלונות בעשרות מקרי גזענות, ובהם אימים לפטר עובדים ערבים, אלימות נגד נהגי אוטובוס ערבים וקריאה לפנות סטודנטים ערבים ממגוריהם במעונות במכללה האקדמית נתניה.

קידום זכויות עולים: המרכז לסיוע משפטי לעולים

במשך יותר מ-30 שנה, המרכז לסיוע משפטי לעולים של המרכז הרפורמי מספק סיוע משפטי ותמיכה לעולים, לבני משפחה נלווים ולגרים. לצד זאת הוא מטפל גם במקרים הומניטריים, כגון מתן מעמד לאלמנות של יהודים ולנשים נפגעות אלימות שהיו בנות זוג של יהודים, אך נאלצו לעזוב אותם בשל האלימות נגדן.

בשנת 2023,

- המרכז לסיוע משפטי לעולים זכה בפסק דין תקדימי של בג"ץ שקבע שאלמנות של ילדים ונכדים של יהודים זכאיות לאזרחות מכוח חוק השבות.
- המרכז לסיוע משפטי לעולים סייע לגרים רפורמים וקונסרבטיבים לקבל אזרחות בישראל. זאת, בהמשך להכרה ההיסטורית של בג"ץ משנת 2021 בניור רפורמי בישראל לצורך חוק השבות.
- סייענו לעשרות עולים מאוקראינה להגיע לארץ ולהשיג מעמד.

סיוע לאלמנות של נכדים של יהודים ולהורים של חיילים

על המרכז הרפורמי לדת ומדינה

המרכז הרפורמי לדת ומדינה נוסד ב-1987 תחת השם "המרכז לפלורליזם יהודי", והוא הזרוע המשפטית והציבורית של התנועה הרפורמית בישראל. המרכז הרפורמי חרט על דגלו את ערכי הפלורליזם, השוויון, הסובלנות הדתית וחופש הדת, לצד קידום הדמוקרטיה והכללת המיעוטים בקרב החברה הישראלית. המרכז מבקש להדהד את הערכים העולים ממגילת העצמאות של ישראל, לחזק את יסודות החירות, הצדק והשלום ברוח חזונם של נביאי ישראל, ולהבטיח את השמירה על שוויון חברתי ופוליטי מלא של כל אזרחי המדינה ללא הבדל דת, גזע או מין.

עקבו אחרינו

עקבו אחרינו באתר הבית שלנו וגם בפייסבוק, באינסטגרם, בווטסאפ, בטיקטוק, בטוויטר ובלינקדאין.

- בחנוכה, יזמנו עם התנועה הרפורמית אירועי הדלקת נרות בין-דתיים בקהילות התנועה במסגרת פרויקט "מביאור".
- קיימנו עם התנועה הרפורמית כנס למען חיים משותפים שנערך במרכז החינוך ליאו באק בחיפה ביום המאבק הבינלאומי בגזענות, הציג את הסוגיה והציע אפיקי פעולה.
- במהלך המלחמה, משרד התחבורה הפעיל לראשונה בישראל תחבורה ציבורית בשבת - אך לאחר חודש ביטל אותה. פעלנו משפטית וציבורית בדרישה להחזרת התחבורה הציבורית בשבת למען המפונים והחיילים.
- יחד עם מכינות ומסגרות שנת-שירות, הובלנו מאבק משפטי וציבורי נגד ההקדמה המפלה של גיוס חניכה לעומת תלמידי הישיבות.
- עתרנו לבג"ץ במטרה למנוע מהממשלה לנצל את המשבר לשם הגדלת המימון למוסדות הפטור החרדיים, שאינם מלמדים לימודי ליבה.

במבט קדימה

2023 הייתה שנה קשה ביותר, אך צלחנו אותה בזכות הנחישות והאמונה בצדקת הדרך - ובזכות הכוחות המדהימים שהתגלו בחברה הישראלית. על האנרגיה יוצאת הדופן של המחאה למען הדמוקרטיה ועל הסולידריות שהפגינה החברה האזרחית בזמן המלחמה התווספה גם תמיכתם המתמשכת של יהודים ליברליים מכל העולם.

גם בשנת 2024 אנו ממשיכות להיאבק למען עתיד טוב יותר. לנוכח ההקצנה וגילויי האלימות, הגזענות והאיבה, חשוב יותר מתמיד להמשיך להיאבק למען סובלנות ושוויון. הצטרפו אלינו במאבק למען ישראל דמוקרטית ופלורליסטית, למען מדינה שהיא ביתו של העם היהודי כולו וכדי להבטיח שוויון זכויות לכול, ללא הבדל דת, גזע או מין.

תשימות

A decorative graphic on the right side of the page, featuring several overlapping, curved, light blue shapes that resemble stylized waves or a fan. A solid light blue circle is partially visible on the far right edge. Below these shapes are ten horizontal blue lines, providing a space for writing.